

Didysis margasis genys

Dendrocopos major

Apsaugos statusas: **Mažai rūpimos (LC)**

Rangas: **species**

5

STEBĖJIMŲ

3

STEBĖTOJŲ

Balandis

PIKO MĒNUO

KARALYSTĖ

Animalia

KLASĖ

Aves

ŠEIMA

Picidae

GENTIS

Dendrocopos

Kur ir kada stebėti?

Dažniausiai aptinkama šeškinės ozo šiaurinė dalis. Daugiausia stebėjimų užfiksuota balandį. Geriausias stebėjimo metas — ankstyvas rytas (ypač iki 9 val.).

Apie rūšį

Didysis margasis genys – geninių (Picidae) šeimos paukštis.

Išvaizda

Didysis genys yra kiek didesnis už varnėną. Nuo kitų margųjų genių skiriasi skruostų raštu, didelėmis baltomis dėmėmis pečių srityje ir raudonu pauodegiu.

Patino viršugalvis, kaklas, nugara ir antuodegis juodos spalvos. Nuo sparno driekiasi juodas dryželis, kuris skruostuose susilieja su juoda juostele, einančia nuo pakaušio link kaklo šonų. Pakaušis raudonas. Kakta, skruostai ir visa apatinė kūno pusė balta. Pečių srityje dvi didelės baltos dėmės. Juodi sparnai išmarginti baltais skersiniais dryžiais. Pauodegis raudonas. Snapas ir kojos pilki. Rainelė raudona. Patelė panaši į patiną, tik jos pakaušis juodas. Jauniklių viršugalvis raudonas, pakaušis juodas. Išsirita pliki.

Paplitimas

Paplitęs Eurazijoje paplitęs nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno. Šiaurėje arealas siekia Kolos pusiasalį, Obės žemumą, Lenos vidurumą, Kamčiatką, pietuose tęsiasi iki pietinės Kinijos, Mongolijos, šiaurinio Kazachstano, Volgos deltos, Mažosios Azijos, Viduržemio jūros pakrančių. Gyvena šiaurės Afrikoje.

Žiemoja paplitimo areale.

Lietuvoje dažniausiai sutinkamas genys.

Biologija

Peri įvairiuose biotopuose: soduose, parkuose, prie kelių. Perėjimui natūralių vietų nestinga, nes šis genys neišrankus. Didžiųjų genių porą galima pamatyti tik perėjimo laikotarpiu, paprastai stebimi tik pavieniai paukščiai, tačiau jų tankumas skirtingose teritorijose labai nevienodas. Peri mišriuose miškuose, nes čia lengviau iškalti drevenę. Rudenį, žiemą laikosi eglynuose ir pušynuose, kur gausu sėklų. Žiemą šių genių taip pat padaugėja miestuose, gyvenvietėse,

ypač kankorėžių nederliaus metais. Seni paukščiai kartais daug metų laikosi tose pačiose vietose, daugiau keliauja tik labai jauni arba jauni paukščiai.

Dauginimasis

Kasmet išsikala naują drevę, tik retkarčiais apsigyvena senoje. Daugiausia skobia drebulės, juodalksnis, beržus, rečiau pušis. Netoli uokso, kuriame paukštis peri, galima rasti keletą pradėtų ir nebaigtų uoksų. Dažnai darbą meta nepajėgdami sutrupinti šakos. Kita vertus, šios drevės yra pavasarinio tuoktuvių ritualo dalis. Naują drevę per maždaug 3 savaites iškala abu porelės nariai.

Gūžtos nesuka, kiaušinius deda tiesiog ant pjuvenų, medžio atplaišų. Dėtyje būna apie 5 kiaušiniai, maždaug dvi savaites juos peri abu porelės nariai.

Jaunikliai išsirita akli, bet auga sparčiai. Juos maitina patinas ir patelė. Jaunikliams palikus lizdą, tėvai jais rūpinasi dar dvi savaites.

Mityba

Maistui neišrankūs, minta žygliais, ūsuočiais, spragšiais, lapgraužiais, straubliukais, drugių vikšrais bei amarais, skruzdėlėmis ir jų perais, uogomis, pušų ir eglių sėklomis, riešutais, gilėmis.

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas

Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF

iNaturalist rūšies puslapis